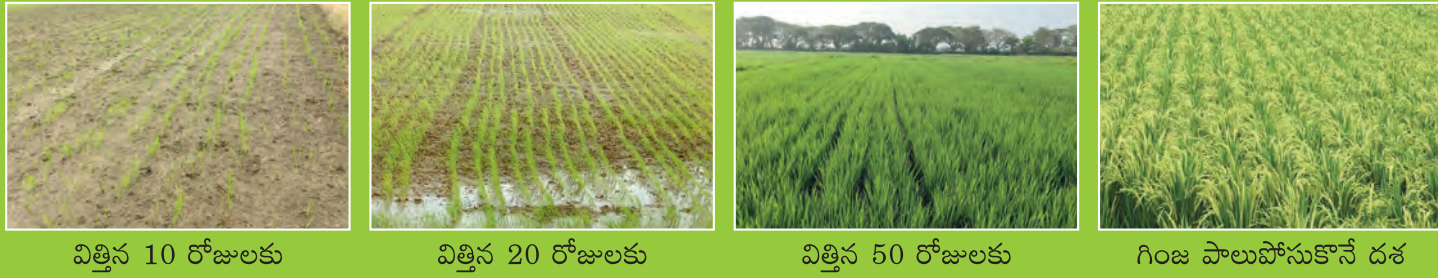

చీడపీడల సమస్యలు: నాటు పద్ధతిలోలాగానే చీడపీడలకు యాజమాన్య పద్ధతులు పాటించాలి.

దిగుబడులు: సరైన యాజమాన్య పద్ధతులు అవలంబించినప్పుడు దమ్ము చేయకుండా నేరుగా విత్తన వరిలో రైతు వారీ పద్ధతితో సమానమైన దిగుబడులు సాధించవచ్చు.

వివిధ దశలలో నేరుగా విత్తన వరి

ముఖ్య సూచనలు

- ఈ పద్ధతి కాలువలు మరియు పెద్ద చెరువుల క్రింద వరిసాగుకు అత్యంత అనుకూలంగా ఉంటుంది.
- చౌడు భూములు, లోతట్టు ప్రాంతాలు ఈ వరి సాగు పద్ధతికి అంత అనుకూలము కావు.
- వర్షాలు అధికముగా కురిసి, మెట్ట వరిసాగుకు అనుకూలముగా పొలాలను తయారు చేసుకోలేనప్పుడు, దమ్ముచేసుకొని నేరుగా విత్తుకునేటట్టుగా రైతులు సమాయత్తము కావాలి.
- ఈ పద్ధతిలో వరి రకాలను విత్తుకునేటప్పుడే వాటి కోత సమయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని, ఆ ప్రాంత వర్షపాత వివరాలను నిశితంగా పరిశీలించి సాగు చేపట్టాలి.

క్షేత్ర దినోత్సవం

నేరుగా వరి విత్తే మరియు నాటు పద్ధతుల సాగు ఖర్చు వివరాలు (రూ/ఎకరానికి)

క్ర.సం.	అంశం	నేరుగా విత్తు పద్ధతి	నాటు పద్ధతి
1.	నేల తయారీ	4000	5500
2.	విత్తనం + విత్తన శుద్ధి	450	1100
3.	నారుమడి	-	1000
4.	విత్తడం/నాటడం	400	5000
5.	కలుపు యాజమాన్యం	3000	2900
6.	ఎరువులు	3675	3375
7.	పురుగు/తెగులు మందులు	2275	3570
8.	పంటకోత/సూర్పిడి	3000	3000
9.	సాగు ఖర్చు	16800	25455
10.	దిగుబడి (కిలోలు/ఎకరానికి)	2640	2550
11.	స్థూల ఆదాయం (రూ/ఎకరానికి)	49632	47940
12.	నికర ఆదాయం (రూ/ఎకరానికి)	32832	22495
13.	నాటు పద్ధతికన్నా అధిక ఆదాయం	10337	-

* కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, వైరా క్షేత్రస్థాయి సమాచారము ఆధారంగా

<https://www.youtube.com/watch?v=MVOKNLJXGc0>

Publication No.: 22/BC/PJTSAU/2021 ; Copies : 2000 Nos.

మరిన్ని వివరాల కొరకు:

ప్రధాన శాస్త్రవేత్త (వరి) & హెడ్, వరి పరిశోధన కేంద్రం, రాజేంద్రనగర్, ఫో: 040-24015817 & ప్రొగ్రామ్ కో-ఆర్డినేటర్, కృషి విజ్ఞాన కేంద్రం, వైరా, ఫో: 08749-251803

ప్రాధికారం జయశంకర్ తెలంగాణ రాష్ట్ర వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం, రాజేంద్రనగర్, హైదరాబాద్.

దమ్ము చేయకుండా నేరుగా విత్తి వరి సాగు

ప్రాధికారం జయశంకర్ తెలంగాణ రాష్ట్ర వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం రాజేంద్రనగర్, హైదరాబాద్ - 500 030.

ICON DESIGNERS

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 2020-21 సంవత్సరం వానాకాలంలో 53.33 లక్షల ఎకరాలు మరియు యాసంగిలో 50.58 లక్షల ఎకరాల్లో వరి సాగు అయినది. రాష్ట్రంలో ఎక్కువ శాతం వరిని రైతాంగం దమ్ముచేసిన పొలాల్లో నాట్లు వేసి సాగుచేస్తున్నారు. ఇటీవలి కాలంలో వాతవరణ మార్పుల వలన, ఋతుపవనాల తాకిడి సరైన పంథాలో లేకపోవడం వలన ప్రధాన జలాశయాలు, చెరువులు, కుంటలలో నీరు సరైన సమయంలో చేరకపోవడం, వ్యవసాయ కూలీల కొరత, అధిక రేట్లు, దమ్ము చేయడానికి పెరిగిపోతున్న ట్రాక్టర్ల కిరాయి మరియు ఇతర పెట్టుబడి ఖర్చుల వలన వరిసాగు లాభదాయకంగా ఉండడం లేదు. ఈ సమస్యలకు పరిష్కారమే “దమ్ముచేయకుండా నేరుగా విత్తే వరి”. ఈ సాగు పద్ధతిని అనుసరించి ఖమ్మం జిల్లాలో రైతాంగము 10,000 ఎకరాల పైన వరిని గత 3-4 సంవత్సరాలుగా సాగు చేస్తున్నారు.

సాగు పద్ధతులు :

రకాలు: ఆయా ప్రాంతానికి సిఫార్సు చేయబడినటువంటి అన్ని రకాలను సాగు చేసుకోవచ్చు.

దీర్ఘకాలిక రకాలు: సాంబ మూరి, సిద్ది, ఇవి కాక మధ్య తెలంగాణలో ఏక పంటగా వరి సాగు చేసే ప్రాంతాలలో ఇంద్ర రకాన్ని సాగు చేయవచ్చు.

మధ్యకాలిక రకాలు:

- దక్షిణ తెలంగాణ :** కృష్ణ, జగిత్యాల మూరి, వరంగల్ వరి-1, విజేత
- మధ్య తెలంగాణ :** వరంగల్ సన్నాలు, వరంగల్ సాంబ, సోమనాథ్, వరంగల్ వరి-1, విజేత
- ఉత్తర తెలంగాణ :** జగిత్యాల మూరి, పొలాస ప్రభ, వరంగల్ సాంబ, వరంగల్ సన్నాలు, విజేత

స్వల్పకాలిక రకాలు: తెలంగాణ సోన, జులై 10 తర్వాత మాత్రమే విత్తుకోవాలి, జగిత్యాల వరి-1, కునారం సన్నాలు, బతుకమ్మ, కాటన్ డోర్ సన్నాలు, ఈ రకాలన్నీ తెలంగాణలోని అన్ని ప్రాంతాలకు అనువైనవి.

విత్తే సమయం: దమ్ము చేయకుండా నేరుగా విత్తే వరిసాగు విధానము వానాకాలానికి చాలా అనుకూలం. తొలకరి వర్షాలు పడిన వెంటనే లేదా వాతావరణ సూచనలు అనుసరించి సాధ్యమైనంత తొందరగా (జూన్ 10 నుండి - జులై 10 లోపు) విత్తుకుంటే అధిక దిగుబడులు సాధించవచ్చు.

సిద్ది

రకం	విత్తు సమయం
దీర్ఘకాలిక రకాలు	జూన్ చివరి వరకు
మధ్యకాలిక	జూలై 15 వరకు
స్వల్ప కాలిక	జూలై చివరి వరకు

కృష్ణ

జగిత్యాల రైస్-1

నేల తయారీ: వేసవి వర్షాలను సద్వినియోగం చేసుకొని ఒకటి / రెండుసార్లు కల్చివేటర్తో దున్నుకోవాలి. మరల తొలకరి వర్షాలతో సాలు, ఇరువాలు కల్చివేటర్ నడిపి భూమి మెత్తగా విత్తుకోవడానికి అనుకూలముగా తయారు చేసుకోవాలి.

కల్చివేటర్తో దుక్కి చేయడము

రోటోవేటర్తో చదును చేయడము

విత్తన మోతాదు: విత్తన శుద్ధి చేసిన విత్తనాన్ని చదును చేసిన పొలంలో నాగటి సాలు వెనుక లేదా గొర్రుతో లేదా ట్రాక్టరుతో నడిచే ఎరువులు మరియు విత్తనాన్ని ఒకేసారి వేసే ఫర్టికమ్ సీడ్ డ్రిల్తో సాళ్ళలో విత్తుకోవాలి. వెదజల్లే పద్ధతిలో కూడా సాగుచేసుకోవచ్చు. తదుపరి విత్తనములను మట్టిలో కప్పేటట్టుగా చూసుకోవాలి.

సీడ్ డ్రిల్తో విత్తడము

వెదజల్లడము

ఎరువుల యాజమాన్యం: ప్రధాన పోషకాలను భూసార పరీక్షల ఆధారంగా వాడుకున్నట్లయితే అధిక లాభాలు పొందవచ్చు. ఈ పద్ధతిలో నాటుపద్ధతి కన్నా నత్రజని 25% అధికంగా వేసుకోవాలి. ఎకరానికి 60:20:16 కిలోల నత్రజని: భాస్వరం : పొటాష్ సిఫార్సు చేయబడినది. మొత్తం భాస్వరం మరియు సగభాగం పొటాష్ను ఆఖరి దుక్కిలో విత్తుకున్నప్పుడు వేసుకోవాలి. నత్రజని ఎరువులను మూడు సమభాగాలుగా విత్తిన 15-20 రోజులకు, పిలక మరియు చిరుపొట్ట దశలో వేసుకోవాలి. ఆఖరి నత్రజని ఎరువులతో పాటు పొటాష్ ఎరువుల వాడకం తప్పనిసరి.

ఈ పద్ధతిలో ఇనుపధాతు లోపం రావడానికి అవకాశాలున్నాయి. కాబట్టి ఆకులు తెల్లగా పాలిపోయి, పంట ఎదుగుదల కుంటుపడినట్లుగా అనిపించినట్లయితే లీటరు నీటికి 5 గ్రా. అన్నభేది మరియు 1 గ్రా నిమ్మఉప్పు కలిపి అవసరాన్ని బట్టి రెండు / మూడు సార్లు పిచికారి చేయాలి.

బూమ్ స్ప్రేయర్

కలుపు యాజమాన్యం: నేరుగా విత్తిన వరిలో, పంట విత్తిన మొదటి 45 రోజుల వరకు కలుపు లేకుండా జాగ్రత్త వహించాలి. లేనట్లయితే పంట దిగుబడులు గణనీయంగా తగ్గిపోతాయి. కలుపు నివారణకు ఒక ఎకరానికి పెండిమిథాలిన్ 30% ఇ.సి. 1.2లీ కలుపు మందును 200 లీటర్ల నీటిలో కలిపి విత్తిన 48 గంటలలోపు తేమ ఉన్నప్పుడు మాత్రమే పిచికారి చేయాలి.

విత్తిన 15-20 రోజులకు కలుపు ఉధృతిని బట్టి ట్రయాఫామోన్ + ఇథాక్వి సల్ఫ్యూరాన్ కలిపి ఉన్న కలుపు మందును 90 గ్రా / ఎకరాకు లేదా పెనాక్సులమ్ + సైహలోఫాప్ బ్యూటైల్ కలిపి ఉన్న మందును 800 మి.లీ / ఎకరాకు లేదా బిస్ ఫైరిబ్యూక్ సోడియం 100-120

మి.లీ / ఎకరాకు కలుపు 2-3 ఆకుల దశలో ఉన్నప్పుడు పిచికారి చేసుకోవాలి. సాళ్ళలో విత్తిన వరిలో అంతరకృషి ద్వారా కూడా కలుపును సమర్థవంతంగా నివారించుకోవచ్చు.

నీటి యాజమాన్యం: తొలకరి వర్షాలతో విత్తుకోవడం వలన జూన్, జూలై ఆగస్టు మాసాలలో కురిసే వర్షాలు పంటకు సరిపోతాయి. ఎక్కువ రోజులు (10-15 రోజులు) వర్షాలు కురవనప్పుడు నేల స్వభావం మరియు పంటదశను అనుసరించి నీటి తడులు ఇవ్వాలి. కాలువల ద్వారా నీరు విడుదలైనప్పుడు 1-2 ఇంచుల వరకు నీరు నిల్వకట్టాలి.

ఫర్టిలైజర్ స్ప్రేయర్